

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za označila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Novi zakon o obdačenji žganja.

(Napisal Straženski.)

(Konec.)

Mnogo zakonov ali postav so uže sklenoli zakonodajalci, da so se jih še živi kesali. Tem zakonom utegne uvrsten biti tudi novi zakon o obdačenji žganja. Sicer bodo žganje podražali, in s tem „šnopsarjem“ na višje kline obešali „frakelce“. Tudi ostane žganja za domače porabe pri nas 56 litrov, na Ogerskem in Hrvatskem 100 litrov, na Tirolskem, Predarlskem in Dalmatinskem pa 112 litrov davka prosto, kakor do sedaj. Prost davka je tudi „špirit“ za obrtne potrebe, za kuhinje, za kurjavo in svečavo, za snaženje, za narejanje kisa, za zdravila in znanstvene svrhe, in naposled še alkohol, ki ga mešajo k likerom, rumu in vinom ter prodavajo v inozemstvo. Večjim gospodarskim žganjarnam bodo davka odpisovali 3—5 fl. pri hektolitru, ako žganja naredijo na dan po 2—7 hektolitrov, za vsem sme tako odpisovanje davka znašati do 3 milijone goldinarjev; kdor pa prodava žganje v inozemstvo, tega alkohol je davka prost in prodajalec dobi še 5 fl. nagrade za vsak hektoliter.

Toda vse to ne more slabih nasledkov zaprečiti. Uže dodatni davek je ljudi hudo zadel. Samo v celjskem okraji so financarji v 3 dneh 10.000 fl. davka predpisali posestnikom starega žganja. Slovenci imajo največ malih žganjaren, ki bodo bržčas vse uničene, ker z velikimi gospodarskimi žganjarnami ne morejo tekmovati, da bi vsaj po dva hektolitra žganja na dan pridelale; pomagati bi si mogle, ako bi stopile v združno delovanje ali začele z zboljšanimi kotli žgati moknate tvarine: zrnje, krompir itd. ter v 24 urah po 360 litrov nažgale žganja. Za prvo silo si bodo skušale pomagati s pavšalovanjem in odkupom. Vendar tudi v tem slučaju bode jih hektoliter stal 17 fl. 50 kr. davka, dočim bodo ogerski židovje v malih žganjarnah pavšalovanih ali odkupljenih moknate tvarine

tako urno in hitro žgali, da jih bode hektoliter stal namesto 35 fl. davka samo 8—10 fl. Vsled tega bodo ogerski, zvečinoma židovski, žganjarji svoje žganje mogli ceneje ponujati, kakor naši ter povsodi z njim prodirali; naše žganjarstvo bode moralo podleči ogerskemu.

Židovske male žganjarne ogerske utegnejo pa tudi državni peneznici nevarne biti. Sedaj imamo malih žganjaren 43.889. Mislimo si, da jih zviti judje samo 10.000 izpremenijo tako, da bode vsaka v 24 urah iz moknatih tvarin dajala po 50 litrov alkohola. V 200 dneh znaša to 1 milijon hektolitrov alkohola, ki bode namesto s 35 fl. hektoliter obdačen samo z 8 fl. 40 kr. Potem takem dobi državna peneznica namesto 35 milijonov samo 8²/₅ milijonov, ter izgubi davka 26³/₅ milijonov goldinarjev, kateri se morejo varno poskriti v globokih žepih zvutih in podjetnih židov! Dal Bog, da se to ne uresniči, bati se pa je!

Najslabša stran žganjarskega zakona je, da vse žrtve naše bodo le Magjarom na korist. Nesrečni dualizem veli v zopet podaljšani nagodbi: vsaka državna polovica obdrži za-se potrošnino za vse svoje izdelke, naj se uživajo doma ali v sosedni polovici. Vsled tega bomo Magjarom za vsaki hektoliter žganja, ki ga k nam prodajo, vračali po 35 fl. L. 1886 so ga k nam prodali 34.836, l. 1885 pa 44 620 hektolitrov. Bržčas bodo znanprej k nam dovažali še več žganja, recimo 50.000 hk. Za to množino bomo plačevali po 1.750.000 fl., kar znaša v 10 letih 17¹/₂ milijona goldinarjev, te moramo Magjarom kar darovati. Vendar to še ni vse. Zakon predpolaga, kakor da bi žganja pri nas popili vsako leto 997.458 hektolitrov, na Ogerskem pa 872.542 hl. Slednje pa ni res. Na Ogerskem ne popijejo toliko žganja, pač pa, kakor dokazuje dr. Julij Wolf, primešajo 250.000 hektolitrov alkohola vinom, katera prodajo v inozemstvo. Takšen alkohol pa je davka prost in torej si ogerski žganjarji prihranijo na leto $35 \times 250.000 = 8.750.000$ fl. To znaša v 10 letih

87 $\frac{1}{2}$ milijona! Magjari bodo zatorej pri vsej ovej reči na boljšem vkup za (87 $\frac{1}{2}$ + 18 $\frac{1}{2}$ milj.) celih 105.000.000 fl.

Ker še po noveji nagodbi k vzajemnim stroškom zopet 10 let plačujemo po krivičnej razmeri 70 : 30 — prava razmera je 66 : 34 — darujemo Magjarom v enem leti 4 in v 10 letih 40 milijonov. Po tem takem žrtvujemo za magjarski dualizem v sedanjem desetletji okoli 150 milijonov goldinarjev samo pri žganjarstvu in vzajemnih zadevah.

Nemškutarije slab sad.

(Dopis iz sv. Vida pri Ptui.)

Kdo je nemškutar in kaj je nemškutarija, to razlagati čitateljem „Slov. Gospodarja“ bilo bi očitno. Mi na Vidmu sicer ne čitamo preradi „Slov. Gosp.“, pa to vendar vemo, kdo se imenuje nemškutar in da se pri nas nemškutarija vali in goji.

Pri nas je staro gnjezdo, v katerem čepijo in se redijo stari, seri nemškutarji, pa tudi mladi. Mladi pa ravno tako čivkajo, kakor so stari peli. Hudobni in zlobni so stari naši nemškutarji in Slovencev ne marajo, pač pa njih groše; skrbeti za občino njim ni mar, pač pa se njim kaj prileže občinski denar; ako se njih je enkrat prijel, ga več ne izpustijo. Da bi se kratkovidnim in bedakom prikupili, se hlinijo pridno.

Tudi jokati se znajo in to kaj milo! To pa le tedaj, ako občinska volitev za občino Pobrežje ni njim po godu izpala, ako so kmetje posegnili v staro gnjezdo in so ga malo iztrebili. Zgodilo se je to pred nedavnim, ko so vendar enkrat vrgli iz gnjezda nemškutarja, že starejega, ki je dozdej pri vsaki priliki med domačimi, posebno pa med Ptujskimi nemškutarji kaj rad čivkal.

Bogu bodi potoženo, da so se grde nemškutarije tudi nekateri kmetje nalezli. Tem pa se zdaj jako slabo godi. Naj povem danes samo eden izglede.

Kmeta iz Vareje, Jurija Žlahtič (mož se piše Schlachtitsch, menda dru. Michelitschu v Ptui na ljubo) prišla se je že pred večimi leti nemškutarija. Najljubši tovarši bili so mu mestni in kmečki nemškutarji. Ta tovaršija pa ga je spravila na kant, kajti napovedal je krido ali konkurz, ker ni mogel poplačati svojih dolgov. Jaz sem že precej prileten človek, živim med kmeti, poznam dobro celi okraj Ptujski, pa tudi druge, toda ni mi znano, da bi bil zapal kmet v konkurz. Po moji slabi pameti sodim, da je krida Žlahtiča sad nemškutarije, in da bi mož bil danes dober in čistan kmet, ko bi se bil držal svojih rojakov Slovencev ter bi bil spoštoval svojo slovensko mater in bi se bil ogibal nemškutarjev, kakor hudobec križa.

Premišljeval sem stvar večkrat, ker poznam Jurija Žlahtiča že od mladih nog, pa vselej sem prišel do tega sklepa.

Ako bi vtegnil kdo vprašati, zakaj o stvari govorim in pišem, njemu povem, da se mi zdi stvar imenitna, da se mi zdi potrebno o njej pisati.

Nesreča mladega kmeta naj bode slovenskim kmetom v svarilo, da se bodo ogibali nemškutarjev in nemškutarije.

Nemškutarija spravi kmeta ob vse premoženje, ona vniči njega, rodbino in žlahto! Ali to ni hudo? V bližnjem Leskovci nemškutarija tudi davi več kmetov, posebno hudo pa se godi enemu, ki je še pred kratkim nosil glavo visoko. Bil je v občini izmed prvih in prijatelj vseh Ptujskih nemčurjev; zdaj ima posestva na bobnu, skoro gotovo, da bodo prodana. Ker je imel v rokah tudi občinski denar, lahko se pripeti, da bode občina okvarjena. Škoda za moža, škoda za rodbino! Zatoraj se ne da tajiti, da rodi nemškutarija le slab sad. Slovenec.

Gospodarske stvari.

Gnjiloba krompirja.

Letos je bilo po nekaterih krajih veliko dežja in kjer je zemlja debela, tam je krompir že na njivi trpel škodo, še več bode pa trpel v shrambi, kajti preveč vode ima v sebi. Za to storijo gospodarji dobro, če tak krompir shranijo na suhem, zračnem kraju. Tako shlapi po časi voda iz krompirja in se obvaruje gnjilobe. Vendar tudi v taki shrambi bode je še vse eno več, kakor je bode gospodarju ljubo.

Na vsak način bode po takem nekaj gnjilega krompirja pri vsaki hiši in kaj naj storimo z njim? Ali ga naj kar s kraja izbiramo in zavržemo? Izkušnja uči, da v resnici ni kaj prida iz njega, naj ga obrne človek, kamor že koli. Za krmo pa je še brž najbolje, če ga človek porabi.

Gnjilobe je dvoje vrst, suha in mokra. Ako je suha gnjiloba, tedaj postane iz krompirja neka stvar, ki je čisto podobna lupinju, po njej dobi krompir nekako podobo usnja. Ako trpi to dalje časa, vpade krompir ter čisto na lahkem razpade, dokler ni popolnem segnjil. Pri mokri gnjilobi pa gre to hitreje in če je shramba vlažna ali tudi vreme mokro, tedaj je hitro s tacim krompirjem pri kraju.

V obče se ne more reči, da bi bilo škodljivo bolni krompir polagati živini. Posebnih boleznih ne dobi živina vsled take krme. Sem ter tje pač dobi živina drisko ali jo napne, toda to se izgodi tudi, če se ji polaga zdrav krompir. Izkušnja torej ni zoper to, da se bolni krompir polaga živini, se vé, da velja to le za čas, ko še krompir ni preveč gnjil; ako pa je

že tak, tedaj ni več za rabo. Čisto ali blizu čisto gnjili krompir je se vé, da škodljiv živini in bodi katera koli.

Ako gnjuje krompir suho, tedaj pri suhi gnjilobi je taka krma težko prebavljiva, vsaj tam, kjer je krompir nagnjil. Pri prasetih pozna se to najhitreje, kajti pri njih ostanejo taki kosi v črevesih in za to se jim rado zadela. Konjem ne kaže po na noben način krompir, tudi če je še zdrav, ni za-nje. To kaže izkušnja.

Krave, katerim se je polagal nekaj časa krompir, nagnjili krompir in pa repa, ostale so po zunanjem čisto dobre, debele, toda za malo časa pa se niso mogle več vzdigniti, če so legle. Vidno, da ima krompir za-nje premalo moči. Tudi za ovce ni bolni krompir, kajti čisto navadno je pri njih, da pri taki klaji izvržejo, če so bile breje, drugače pa jim ni na škodo. Treba je torej gledati na to in bolje bode, če se jim ga le malo in še to z drugo, z močnišo klajo v kup polaga. Kedar že ima človek živinče bolno, hasni malo, če se popraskne za uho, češ: nisem mu dal prave krme!

Kar pa se tiče zdravega krompirja, tak stori goveji živini dobro, če se ji polaga, toda le zmerno, in se vé, da nikoli, kedar je namrznjen. Pri nekaterih boleznih, posebno, če jim je vzrok slabo prebavljenje, služi krompir prav dobro in je za živino zdravilo.

Sejmovi. Dne 1. novembra pri Svetinjah. Dne 2. novembra v Gradci, v Podčetrtku, v Stradnu in v Vitanji. Dne 3. novembra v Pišecah. Dne 5. novembra pri sv. Barbari v Halozah, v Lesičnem, v Mariboru in v Selnici. Dne 6. novembra v Lembergu, pri sv. Lenartu v sl. gor., pri Novi cerkvi, pri sv. Vidu pri Ptuj, v Radgoni in na Rečici.

Dopisi.

Od Velike nedelje. (Zakasnjeno pa potrebno.) Nedavno sta bila dva kratka dopisa iz „Velike nedelje“ v „Marburgerci“; nad njima se celo čudimo, zakaj Velika nedelja nima dopisnika za „Marburgerco“, in je najbrž znani Ormoški poročevalec, bivši trgovski pomočnik, navlaš pisal: „Grosssontag“, da ne piše vedno „Friedau“. Napravila se je bila tukaj v proslavo Njih veličanstva našega presvitlega cesarja šolska veselica v domačem narodnem pomenu, in Ormoški dopisun je imel tedaj najmanj povoda to „Marburgerci“ iz „Velike nedelje“ javiti in to po svoje. V drugem kratkem dopisu grdi narodno stranko s tem, da se je vsled v resnici slabega čina, katerega popolnoma obsojamo, — „Goritschan-ova“ tabla spremenila v „Goricana“, ker se je t, s in h s črnilom zbrisal, tako, da je ostalo ime „Gori. . c. an“. Tak čin je obsodbe in kazni vreden,

ali v drugem oziru označa mišljenje naroda. Gospod Goričan je ravnal nepremišljeno, ko je dal na svojo tablo zapisati: „Goritschan“ in bi moral pomisliti, da s tem žali odlično narodni čut Velike nedelje in nje okolico. Ali je „Goričan“ slovensko ali nemško ime, o tem nam pač ni treba razpravljati. Morda se gospod Goričan na to sklicuje, da je njegov oče in on nekda v šoli „Goritschan“ pisal. Mogoče, vendar pa se naj spomni na tiste čase, ko je bil kot „Goričan“ ud Matice Slovenske in je kot „Goričan“ in ne „Goritschan“ menjice v Mariboru podpisaval. Njegov blagi sin Rajmund se tudi ni sramoval, da je na tehniki v Gradci se kot Slovenca čutil in tudi „Goričan“ pisal. Tudi še zdaj ima oče diplomo svojega sina v okviru, katero je dalo stenografično društvo v Gradcu „Raimund-u Goričan-u“. Pomislite, gospod Goričan, da je Velika nedelja od nekdanj narodno vzbujena in da toraj tukaj ni prostora za nemškutarijo. Vi imate kot usnjar razširjen obrt po večih farah in nočete vedeti, da so stranke, ki k Vam dohajajo. Slovenci in da se z denarji, katerega Slovenci k Vam prinesejo, ravno tako daleč in morda dalje pride, kakor Vi s precej „dobrim“ nemškim jezikom. Še enkrat bodi povedano: Velika nedelja ni prostor za nemškutarijo.

Od Velike nedelje. (Čudno pismo.) Od nas grejo vsako leto ljudje na sosednje Hrvaško. Pri tem dajo si napraviti zaradi varnosti od svojih županov spričevala. Tu v sosednji Vičanski občini dal si je tudi napraviti nek v tamošnje občino spadajoč mlavec tako spričevalo, in ker mi je to spričevalo po naključji v roke prišlo, naj mi častiti čitatelji ne zamerijo, da ga objavim, kajti tako mojstersko delo je v resnici vredno, da se izvé. Vsebina tega spričevala je, kakor sledi: (Napisa ni.) „Vo mit vo seite des Gefertigten Gemeindnate bestetiget Virt das Franc Arnosch arbeits leistung nach Groatien begibt. Gemeinde Amt Vičanec am 9/7 1888. G. H. g. v.“ — Ta predstojnik pošlje slobodno to svojo mazarijo po vsem svetu, gori v nemški Gradec ali v Beč ter noter v Prusovski Berlin, slobodno obljubi vsakemu, ki bo znal, kaj da on s tem hoče, vse svoje premoženje in nise mu treba bati, da ga izgubi. Človek, kateri je sposoben tako kolobacijo skupaj spraviti, naj vzame raji in prej vsako drugo opravilo v roke, kakor pa županovanje. Ali ne more po slovensko pisati tako, da bo vsaj znal, kaj bo napisal? Ako ne zna književne slovenščine, pa naj tako piše, kakor govori, saj menda v Vičancih kitajski ne govorijo. Ko bi on vprašal kacega šolarčka, kako se to naredi, tak bi mu boljše napravil, kakor je to, kar je napisal.

Od sv. Janža na Dr. polji. (Nemila smrtna kosa) je zopet pokazala, da ne pozna razločka med starim in mladim, da se ne briga in

ne vpraša, ali je še človeku mar živeti ali ne; pokazala je svojo moč, svojo samostalnost. Pre-rano prerezala je namreč, dne 28. sept. t. l. deklici Zaliki Šnudrl v najnadepolnejših letih svoje dobe, nit življenja. Rajnka bila je od malih nog do zadnjega zdihljeja deklica poštena in lepega vedenja ter poleg tega, da je bila edina hči, veliko veselje skrbnim starišem. Bila je vspešno vpeljana v vse stroke ženskega dela, ter kot taka živo zrelo gospodinjstvo. Uživala je ljubav in prijateljstvo vseh tovarišic, vsega ženstva in vseh župljanov in bila največi ljubček v rodbini sami. Ali kakor je mnogokrat, tako je bilo tudi tukaj, da človek obrača in Bog obrne. Rajnka čutila se je vedno zdrava, kakor riba v vodi ter nemogoče ji je bilo kedaj zboleti. Kar naenkrat pa se revše po neprevidnosti prehladi — in jetika bila je njena last. Od dneva do dneva ji je huje postajalo tako, da je po Veliki noči t. l. morala vleči. Vsa zdravila, vsa postrežba bila je zamanj, — morala se je udati pozivu od zgoraj Ob 1/4. uri zjutraj je zdihnula v naročji ljube mamke in v navzočnosti najljubše tovaršice dušo in njenega neomadeževanega življenja bil je konec. Med goreče sveče in cveteče cvetlice, ki si jih je sama vzgojila, položile so nje tovaršice njeno truplo na pravico med tem, ko so bučeči zvonovi naznanjali žalostno vest. V nedeljo, dne 30. sept. vzdignile so pred domačo hišo črno oblečene deklice z mnogimi krasnimi venci kinčano rakev, spremljane od č. g. župnika, g. nadučitelja, rodbinskih članov in mnogobrojnega števila župljanov, ter ga prenesli pred cerkev in po službi božji na dvor vednega miru. Po dokončanih cerkvenih obredih opisali so č. g. župnik v kratkih, jedrnatih potezih življenje rajne, ter jo priporočili občinstvu v veden spomin. Bodi ji zemljica lahka!

J. T—a.

Iz Slovenjegrada. (Britka osoda.) Franc Pečolar, kmečki sin od sv. Martina, 28 let star, se je s Tončko Adamič od Starega trga, 20 let staro, poročil, ter se ž njo pod sv. Križem blizu Draurburga na Koroškem na kmetiji naselil. A prenemila smrt jima ne dovoli dalje časa, kakor ravno eno leto in 5 mesecev v zakonu živeti in še to zadnje 3 mesece v jako žalostnem in ginljivem položaji, zakaj oba sta na smrtni postelji ležela eden k drugemu milo zdihovaje in pomilovaje se tolažila. Nju prvi in zadnji rojenec se je že v angeljskem življenji, 4 mesece star, v boljše domovino preselil. Hitro pa je tudi njega ljubeča mati, ki se je še le 15. majnika leta 1887. omožila, že 15. oktobra l. 1888. na sušici bolehnala, za njim potovala. Oče pa, ki se je svoji ženi, vračivši se od zdravnika, nasproti peljal, se po nesreči povozi, ter vsled tega v glavi hudo zboli, in 8 dni pozneje, kakor žena, dne 23. oktobra, za

obema potuje. Ker tukaj na svetu ni dano njim dalje živeti, Bog daj pa vsaj v večnosti lepšo Vam zarjo svetěti!

Iz Ptujске okolice. (Žganje pa vino.) Kdor zahaja v Ptuj, ne more se dosta čuditi, koliko žganja se tamkaj prodaja, pravijo, da je par beznic za žganje pivcev natlačenih, žganje se kar lije v flaške, gospoda pa pije pivo in vino zaostaja. To je žalostna reč! Od ene strani vino poškodujejo vinske tovarne na Dunaji od druge strani pa ljudje sami, ki kupijo raje žganje, v časi tam in tukaj tudi ponarejeno, škodljivo, za vino pa, koje sami pridelajo, ne marajo. Treba bode, da gledajo posestniki vsi in vsak, kdor ima ljudi na skrbi, na to, da ne pijo šnopsa, ako nočejo sreče in zaslužka zgubiti. Četrť litra vina za 5 krajcarjev je vendar boljše, kakor dva litra nemarnega šnopsa! Da pa ljudje vedó, kako da žganje celo človeku zavedenje jemlje in popači, tukaj en izgleđ. Šnopslar se žganja tukaj napije in je prav siten, tako, da so ga stepli in iz hiše bacnili. Drugi dan pripoveduje, kako ga hrbet boli in ne vé, zakaj; pripovedovali so mu drugi sedaj, zakaj da ga hrbet boli, temu pa se je on prav čudil, rekši, da celo nič ne vé, kaj se je večer ž njim godilo. Vinski pijanec vsaj nekaj malo zavedenja prihrani. Še večja škoda, ko je trsna uš stori, je ta, da ljudstvo po žganji sega; toraj za pete žganjepivcem! Kdor že mora piti, naj pije po zmernem vino in vinska cena se nam vzdigne na novo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V prvi seji drž. zbora bili ste dve reči za večino poslancev veseli: gg. nova ministra in pa — drž. proračun. Od leta 1873 takega ni bilo, kakor je proračun za prihodnje leto t. j. brez primanjkljaja. Ako pojde stvar po volji ministra za drž. finance, vit. Dunajevskega, ostane še nekaj čez 169.000 gl. v dež. kasah. Veliko to sicer ni, vendar pa je že to veliko, da ne bode primanjkljaja. Kar je pa pri tem čudno, je to, da poslancem nemško-liberalnih strank ni po volji tak proračun ter mu preiskujejo vse žile in obisti, naj bi spravili va-nj — primanjkljaj. G. minister pa se razume na štetje in se toraj ne ušteje lahko. Sicer pa še že izvemo kmalu iz razprav, kaj je s tem proračunom. — Nekdanji predsednik drž. zbora, dr. Rechbauer, je že delj časa bolan v Gradci in sedaj ni več upanja, da še ozdravi. Mož je svoje dni hudo ropotal z liberalnim zvoncem. — Štaj. dež. hranilnica zviša obresti za vloge do 5000 gold. od 3 1/2 na 4. Ni dobro, če dela taka hranilnica, kakor je štajarska, spremembe, ako jih ni v resnici treba. — Koroški dež. poslanec, dr. Ubl, je v dež. zboru čudno vzropotal na slov. duhovnike, češ, da

je neresnica v tem, ko pravijo, da se slov. otroci ne naučé v ljudski šoli slovenski, pač pa zanemarjajo sami podučevanje v veronauku. To je se vé, da liberalna — neresnica in je dobro, če se vzdignejo čč. gospodi zoper tako obrekovanje. — Na Kranjskem se hvalijo po nekakaterih krajih s prav dobro letino. Posebno sadja imajo veliko, ali cene nima. Jabelčnik pa se plačuje bojda polovnjak po 20 gld. — „Slov. učiteljsko društvo“ v Ljubljani je imelo veliko slavnost v proslavo 40letnice presvitlega cesarja in je bila, če sodimo iz gospôde, ki je bila vprîčo in iz vzporeda, v resnici na čast temu društvu. — Gorica, glavno mesto Primorja, ima dva župana, to se pravi, eden, dr. Maurovich še je, drugi, dr. Pajer pa dela vse priprave, da postane župan. Čudno, po imenu ni nobeden italijanske krvi, po življenji pa sta oba prava pravcata Italijana. Zadnji, dr. Pajer, ima pa sedaj dobro ime pri c. kr. namestniku v Trstu in to pomeni za nj veliko. — Iz okolice pri Trstu se je zadnji teden popeljalo 330 ljudi v daljno Brazilijo in pojde jih še bojda v malih dneh ravno tje večje število. Težko, če najdejo, česar iščejo, svojo srečo v daljni, nezdravi deželi. — V Istri imajo letos dobro, izvrstno vinsko leto. Vina je po mestih toliko, da jim zmanjkuje posode in tudi dobro je, kakor ga že zdavna ni bilo. Prav, naj dobodo naši rojaki le tudi kupcev dobrih! — Ogerski minister za drž. finance ni tako srečen, da bi ne imel več primanjkljaja za drugo leto, ima ga še čez 7 milj. Hvali pa se vendar-le, češ, da je tak primanjkljaj — pravo čudo. — V Bosni je sedaj nabor novih vojakov pri konci. K naboru jih je prišlo 590 a v vojake vzeli so jih samo 43, največ je v njih pravoslavni ali staroverskih (26), najmanj je katoliških mladeničev (3), turskih pa je 14. Katoliških prebivalcev je v onih krajih le pičlo število. Turska sila jih ni bila zlehka trpela.

Vunanje države. Sv. Oče so izdali posebno pismo do svojih poslanikov, ki so pri večjih državah v Evropi; v njem se pravi odločno, da gre njim večno mesto slej, kakor prej in se torej v tem ni nič izpremenilo, odkar je bil nemški cesar v Rimu pri kralji Umbertu. To tudi ne more biti drugače. — Italija ima, kakor druge večje države, veliko stroškov in vselej premalo prihodkov. Minister za drž. finance pa vendar-le upa, da mu ne bode treba iskati posojila. Mirú pa je bojda tudi Italiji treba, če noče priti globlje v dolgove. No to je enkrat resnica. — V Španiji ostane staro ministerstvo ali ono hoče seči v vrste višjih častnikov „s kolom“, kajti zdi se mu, da ti snujejo novo vojaško ustajo, nov tak vojaški punt pa bi pač ne bil, saj so v tej deželi doslej skorej vse ustaje prišle iz vrste vojaštva. — Tudi na Francoskem stoji sedaj drž. proračun v raz-

pravi ali minister za drž. finance bojda ne zna — šteti. Vsaj očita se mu to od večih poslancev. Tako sicer že ni, toda nekaj je brž le v tem resnice — to, da hoče minister prikriti poslanecem, kako naglo da raste število stroškov. Kriva je tega bojda vojska od leta 1870. — V Londonu pride te dni več irskih poslancev pred sodnijo, očita se jim, da so krivi onih umorov, ki so se godili zadnja leta na Irskem. Pravi se, da ima sodnija za to več dokazov, mi pa mislimo, da jih je kriva le krivica, ki se dela čez 300 let ubogim Ireem. — Nemški cesar je šel v Hamburg, da je vprîčo posebnih slovesnosti, ki se vršé ondi. — Knjižnica anglijskega zdravnika, dr. Mackenzieja, v kateri dolži nemške zdravnike, da so nevedni, sme se vendar-le prodajati poslej tudi po Nemčiji, s prva so jo bili zajeli, češ, da ne kaže za nemške bralce. — Ruski minister za vunanje zadeve, grof Giers, je obhajal 50 letnico svoje službe v državnih poslih. Čestitk je dobil veliko, tudi iz Dunaja, Rima in Berolina in to se sodi na dobro ter da so si te države z rusko prijazne. Nam bi bilo to po volji in državam bi, sodimo, ne bilo na škodo. — Bolgarsko sobranje ali drž. zbor je začel svoje delo in je princ Ferdinand sam odprl zborovanje. Princ zatrjuje, da bode k malú bolje za ubogo Bolgarijo ter da jej od zunaj ne preti nevarnost. Dobro, če to ni le prazna tolažba. — Kar se tiče Turčije, radi priznamo, da je dovolj zvita ter ne mara iti na limanice ne Rusiji ne Angliji, ki jo vabite na svojo strano. — Srbski kralj je sedaj kar na nagem velel pravoslavnemu nadškofu v Belem gradu, naj razveže on, brez cerkvenega zbora ali sinode, zakon med njim in kraljico. Leta je ustregel želji kralja ter je razvezal zakon, toda kraljica ne prizna te razsodbe in tudi ljudstvo ne, izlasti žene so dokaj hude na to razsodbo. — V Atenah, glavnem mestu Grčije, vrši se veliko slavnosti na čast kralju; 25-let že nosi sedaj kraljevo krono in uživa, kakor se vidi, splošno ljubezen pri grškem ljudstvu. — V severni Ameriki niso dovoljni z anglijskim poslanikom v Novem Yorku. Predsednik zedinjenih držav, Cleveland, tirja zato, naj ga odpokliče anglijska vlada. Skoraj ni dvoma, da mu ustreže v tem anglijsko ministerstvo. Bolji je mir, kakor pa prepir.

Za poduk in kratek čas.

Spominčica „Nezabime“.

(Pripovedka iz Slov. goric.)

(Konec.)

Kakor je znano, se je kedaj begun s smrtjo kaznoval. Jednako se je tudi Miroslavu prisdilo, da naj svinčenka, iz puške v srcé zagnana, konča njegovo mlado življenje. Miroslav je vz-

prejel brez ugovora sodbo, ki se je nad njim sklenila, svitli cesar jo je potrdil.

Jeden dan pred smrtjo še gredó trije njegovi višji v ječo, da ga vprašajo še enkrat po pravem vzroku, in zvedó, zakaj je postal begun. Še le sedaj jim Miroslav razloži vse.

Ginjeni ga zapustijo in takoj cesarju brzojavijo ljubezen, katero je Miroslav pokazal do roditeljev svojih.

Peljejo ga na morišče, strelci že pomerijo puške svoje, da sprožijo in končajo življenje, ki je tako iskreno ljubilo roditelje svoje. Kar nenadoma pride sel s pismom. Takoj ga odpró in najdejo, da cesar sporoča to-le:

„Miroslavu se življenje pusti, zakaj bi se takšni umarjali, ki iskreno ljubijo roditelje svoje; med tisočerimi znajde se jeden tak junak.

Miroslav mi je poprej verno služil, slišal sem tudi o pobožnosti in drugih njegovih prelepih lastnostih. Zatoraj sodbo prekličem in ukažem ga namestiti na ono stopinjo, na kateri se je popred nahajal“.

Vsem poslušalcem so solze v oči stopile, ko se je to cesarjevo pismo prečitalo. Vsi so dejali: Tako je prav. Odslej je imel Miroslav veselje, razložil je vso stvar celemu zbranemu občinstvu. Pokazal je, vzemši od prs, spominčico „nezabime“ ter reče: „To je spominčica moje dobre, rajne matere, ki je prva prirastla iznad groba; utrgal sem jo in mi je odslej najdražji spomin. Težavno sem zapuščal svojo drago, dobro mamico, ko sem odhajal k vojakom, a dejali so mi: „Sinko, hodi v Božjem imenu, ker te Bog in cesar kličeta, ter si vzami s seboj spominčico „nezabime“. To sem verno storil. Radi tega sem postal za nekaj dni begun, ker nisem dobil dovoljenja bolne matere vsaj za jeden dan obiskati. Kljub temu sem se pa takoj povrnil, kar me je zasačila sodba. Zatoraj hvala Bogu in svitemu cesarju za milost. Vi pa draga mamica, spavajte v miru, spominčico, ki ste mi jo zapustili, namreč: „Nezabime“ gojil bodem vedno in jo z gorečimi molitvami zalival, da ne usahne“.

To vam je, dragi mladi čitatelji, pripovedka o spominčici: „Nezabime“. Ozirajte se pogosto na njo in ljubite roditelje svoje tako, kakor pobožni in junaški Miroslav. A. V.

Smešnica 44. „Oj“, toži mlad mož prijatelju, „jako slabo sem zadel pri svoji ženi“. — „Zakaj pa?“ vpraša prijatelj, „saj je imovita in pa še mlada“. „To je“, odvrne klaverno mož, „to je vse, toda ne bi bil je vzel, ko bi bil vedel, da je na eno oko — slepa“. „O, to je“, zategne prijatelj, „to je tvoja nesreča! Velika je v resnici, ali za tvojo ženo še je večja, kajti če nisi videl tega poprej, dobila je za moža slepca, to pa ne samo na eno oko“.

Razne stvari.

(Podpora.) O 40-letnici vladanja Njih veličanstva so Nj. ekscelencija mil. knezoškot darovali 1000 fl. društvu kat. pomočnikov v Mariboru. Le-to društvo namerava staviti kat. pomočnikom lastno hišo in je torej ta dar prva podlaga za stavbo potrebne vsote.

(Novica.) Drž. in dež. poslanec dr. Ausserer, poprej vedno „obče spoštovani poslanec“ za Maribor in tov., zamenjal je graščino v Sevnici ter je vzprejel za-njo hišo na Dunaji. Mi mu želimo srečno pot, a ne vemo, če ne želé istega tudi njegovi volilci.

(Poslavljenje.) G. nadučitelju Porekarju na čast priredi Ptujška čitalnica v prostorih „Narodnega doma“, dne 3. novembra t. l. slovesni večer. Vzpored: Nagovor, petje, potem skupna večerja. Začetek ob 7. uri zvečer. Gostje dobro došli.

(Tedenški sejem.) V Mariboru je vsako soboto sejem za žito in sploh za vse, cesar je treba za živež. Zadnjo soboto je bilo na tem sejmu veliko nad 200 vozov, obloženih z žitom, mesom, krompirjem, zeljem, čebulom itd. Cena ni bila za nobeno reč taka, kakor poprejšnjo soboto. Porazprodali pa so vendar-le ljudje, kar so pripeljali, se ve, da pod ceno.

(Volilo.) Gospica J. Ranner je volila nemški cerkvi v Celji 14.000 gld. To je drugo večje volilo za to cerkev, ki je sedaj precej lepša.

(Čudna jeza.) Ante Szabo, krčmar v Földvaru, se je z ženo skregal in ga je to tako vjezilo, da je sklenil gladú umreti. Celih deset dni ni jedel ni pil in je v resnici še isti den gladú umrl.

(Šole.) Ljudske šole stanejo na Českem prihodnje leto nekaj čez 5 milj. goldinarjev. Leta 1888 stale so še nekaj pod 5 milj., za celih 322.000 gld., bode torej prihodnje leto več stroškov za-nje.

(Strupene gobe.) Na tržišči v Mariboru je imela neka ženska strupene gobe na prodaj. Na srečo pa jih še ni bila veliko prodala, ko so jim prišli na sled.

(Vlomili) so v noči od ponedeljka do torka v štacuno g. M. Berdajsa, trgovca na Grajskem trgu v Mariboru ter mu odnesli, poleg nekaj drobiža, več grud soli, salam, kave itd. Škode je blizu 100 gld.

(Rodni trs.) V Sobotki ima nek tamošnji posestnik na svojem dvorišči trs izabela. Star je 24 let in rodi vsako leto do 800 grozdov, letos pa jih je viselo na njem 1024.

(Mišnica.) V Soteski pri Novi cerkvi je kočar J. Jakše poslal svoji sosedu kuhane fižole, v njej pa — mišnice. Na srečo pa je žena je le malo povžila in tako je sebi in svojim otrokom še otela življenje.

(Cerkveno vino) se je pri sv. Petru nad Mariborom prodalo štrtinjak po 67 do 90 goldinarjev. V ceni pa ni posoda.

(Blazen človek.) V cesarjevo palačo na Dunaji je prišel dne 24. oktobra J. Stigel iz Celja ter se je ondi tako obnašal, da so k malu izpoznali, da je zblaznel. Odpeljali so ga v blaznico, ne da je storil kako škodo.

(Vinska letina.) Okoli Maribora ni letos veliko vina, toda za veliko bolje je, kakor je bilo lani. Prodaja se po 60 do 80 gld. štrtinjak. To je jako nizka cena, ali še za tako ni veliko kupca.

(Tatje na konje.) Pri c. kr. porotni sodnji v Celji sta bila dva znana konjska tatova J. Drevenšek in J. Tomanič, oba Štajarca ali bivajoča na Hrvaškem, obsojena na težko ječo, prvi za 6, drugi pa za 3 leta. Pokradla sta bila več konj na Dravskem polji ter sta jih na Hrvaško spravila, nekaj sta jih pa bila že tudi prodala.

(Za dijaško kuhinjo v Mariboru) darovali so: vlč. g. prof. dr. J. Pajek 10 fl., vlč. g. Fil. Vihar, župnik pri sv. Martinu 5 fl., abiturijenti marib. gimnazije od l. 1863 o pri-liki svoje 25letnice 18 fl., vlč. g. Boštj. Magdič, žup. vpokojen 10 fl., g. Fr. Gert, medar v Mariboru 2 fl., vlč. g. Rup. Šuta, dekan 10 fl. Bog plati!

(Duhovske spremembe.) Č. g. Franc Murkovič, kaplan v Zavrčah, pride v Jarenino in č. g. Marko Stuhec, kaplan v Jarenini, gre na Bizeljsko. Kaplanija v Zavrčah ostane prazna.

Listič upravnštva. Č. g. J. P. v L. in drugim gos-podom: Upravištvo „Slov. Gosp.“ ne more vedeti, če in kedaj da so gospodje novo mesto nastopili, ako se mu pismeno ne naznani.

Loterijne številke:

V Gradcu 27. oktobra 1888: 57, 2, 30, 60, 70
Na Dunaju „ „ 70, 68, 84, 44, 86

Dražba cerkvenega vina.

V sredo 7. novembra t. l. ob 10. uri rano se bo v Nebovi, v kleti cerkve sv. Marjete na Pesnici 15 polovnjakov novega vina po dražbi prodajalo.

Cerkveno predstojništvo.

Cerkveno vino

pozno nabrano in jako dobro, bo se v torek dne 13. novembra t. l. ob 9. uri predpoludne v tukajšnji cerkveni kleti po dražbi prodajalo.

Cerkveno predstojništvo sv. Jakoba v slov. goricah.

2-3

A. Fišer, župnik.

Kamničko cerkveno vino

bodè se letos prodajalo proti gotovem plačilu v ponedeljek dne 5. novembra t. l. ob 9. uri predpoldnem.

Cerkveno predstojništvo.

Posestvo na prodaj.

Po prav nizki ceni blizo železne postaje, okoli 5 oralov zemlje, poslopje prostorno, 3 hiše in velika klet prodaja se pod roko. Več pové upravnštvo „Slov. Gospodarja“.

Razprodaja dobrih glasovirov.

Od 55 gold. naprej se prodajo taki proti gotovi plači po najnižji ceni, Gosposke ulice hšt. 26, v prvem nadstropji. 1-8

P. n.

Usojam si s tem naznanjati, da sem
prodajalnico sukna
in
rokotvornega blaga

gosp. Emanuela Mayr na tukajšnjem trgu, voglju stolne ulice kupil in jo bo-dem na pošten in soliden način nada-ljeval.

Posebno dozvoljujem si opombo, da mi je mogoče kupcem s prav nizkimi cenami ustreči, ker sem prodajalnico pod ugodnimi pogoji prevzel in tudi sem dobro blago kupil.

Za blagovoljni pohod proseč

Z odličnim spoštovanjem

Janez N. Skraba.

2-3

Najboljši molitveniki

vezani v usnje, žamet, kristal in kost v nem-škem in slov. jeziku od 25 kr. do 6 gld. pri-poroča na izbor

Andrej Platzer,

poprej Edvard Ferlinec

v Mariboru na Dr., gosposke ulice štv. 3, prodajalnica papirja, pisalnih reči, šolskih kajig in drugih šolskih reči. Vsi molitveniki se dobro vežejo v usnje za 50 kr. in več. 3-11

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru je založila in natisnila naslednje knjižice:

Svete pesmi za šolarje.

Eden iztis vezan velja 10 kr.

Zbirka narodnih pesmi.

Eden iztis vezan velja 10 kr.

Angeljska služba božja,
poduk za strežnike ali ministrante.

Eden iztis vezan velja 5 kr.

Kdor 50 iztisov kupi, dobi 20 % nadavka. Posamezni iztisi po pošti 2 kr. več.

Marijacejske kapljice za želodec,

izvrstne pri vseh boleznih v želodcu.

Neprekosljivo sredstvo zoper pomanjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, smrad iz ust, vetrove, riganje, kolike, želodčni katar, zgago, pesek v mehurju, preveliko slinjenje, zlatenico, bljuvanje, glavobol, če pride iz želodca, želodčni krč, zabasanje, prenapolnjenje želodca z jedmi ali pijačo, gliste, zlezenico, jeternico in hemeroide. Cena steklenice s podukom 35 kr., dvojna stekl. 60 kr. Osrednje pošiljateljice lekarn Karla Brady v Kromerizu (Moravsko). Marijacejske kapljice niso tajno zdravilo. Obstojni deli so pri vsaki steklenici v poduku napovedani.

Prave se dobé v vseh lekarnah.

Svarjenje! Prave Marijacejske žel. kapljice se večkrat kvarjajo in ponarejajo. Znamenje, da so prave, mora vsaka steklenica v rudečem, z gornjo varstveno marko previdenem zavitku biti in v poduku, ki je pridjan vsaki steklenici, mora še opomneno biti, da je v tiskarni H. Guseka v Kromerizu tiskan.

Prave se dobé: Aussee: lekar K. Lang; Celje: lekar J. Kupferschmied; Fürstenfeld: A. Schröckenfux; Judenburg: K. Unger; Gradec: A. Nedved; Gleichenberg: Dr. Ernst Fürst.

28—52

Radenska slatina je edina mineralna voda na svetu, katera ima toliko litija v sebi, zato se rabi posebno proti protinu, žolčji in mehurji bolezni. Vsled obilja ogljikove kisline in natre se priporoča tudi pri želodčni bolezni, hemerojidi in nahodih. Radenske železne kopelji za blednico in ženske bolezni, itd.

Radenci kopališče.

Razposiljatev Radenske kisle vode. Poskušnje dra. Garrod, Biswanger itd. so dokazale, da je ogjikokisli litijon najboljše sredstvo pri boleznih, ki izvirajo v prebini ščavnici. Iz tega se razvodi več liki vspeh tega zdravila.

Prospekti brezplačno in franko v kopališči Radenskem na Stajarskem.

19—26

Zaloga v vseh večih specer. prodajalnicah in gostilnicah.

Zahvala in priporočba.

Podpisani zahvaljuje se častitemu p. n. občinstvu in znancem za dosedaj mu skazano zaupanje in uljudno naznanja, da je prevzel občeznano gostilnico

„zur alten Bierquelle“

(poštne ulice)

in prosi za obilno obiskovanje.

Točil bodem izvrstno **Götz-ovo** marenno pivo in stregel častitim gostom z okusnimi jedmi in izvrstnim vinom.

S spoštovanjem

8—10

M. Spatzek.

NB. V soboto in nedeljo zajutrek.

Naj se naročijo po pošti z dopisnico ali s pismom telo in kerv čistilne posladkorjene glasovite

Marijacejske kroglice.

Iz najimenitnejših zelišč izdelane Marijacejske kroglice dokazale so že pri mnogih boleznih tisočkrat čudovitno svojo moč. Vsaki dan dobimo zahvalna pisma od ljudi, kateri so le po Marijacejskih kroglicah ozdraveli, zato bi biti morale v vsakem hramu, ker ostanejo vedno sveže in ker so posladkorjene.

Posebno zdravilo so pri neprehajljivosti, zabasanju, žolču, rumenici, pomanjkanju slasti pri jedi, zlezenici, jeternici, hemeroidah, tvorstvu, bolu v hrbtu, mrzlici, zaslineju, ženskih boleznih in na koži, omotici, zgagi, tvorih, glavobolu, glistah, debelosti. Naredijo dobro krv in tek.

Cena: 1 škatlja s 40 kroglicami stane 40 kr. En svitek s 3 škatljicami, 120 komadičev, le 1 gld. (5 svitkov le 4 gld.) s podukom kako se rabijo.

Svarilo: Te izvrstne Marijacejske kroglice se le z varstveno znamko prav in po pošti dobijo, le pod naslovom:

Löwen-Apotheke in Wien, VIII. Josefstädterstrasse 30.

Tudi se dobiva v tej lekarni in po pošti pri protinu in revmatizmu gotovo delujoči protinski duh, steklenica à 80 kr., kakor tudi za kašelj, pljučne in prsne bolezni glasovit terpečki sok z apno-železom, steklenica à 1 gld. 10 kr.

Ta imenitna zdravila razposiljajo se vsaki dan po vsej Avstriji.

13—50

Prosi se za natančen naslov: ime, kraj, zadnjo pošto in deželo.